

1. Referentie

Referentie	Roobrouck, L. & De Coster, E. (2002). Jongeren en hun professionele toekomst: tussen droom en realisme. Nationale enquête mei 2002. Brussel: DREAM
Taal	Nederlands
ISBN - ISSN	/
Publicatievorm	Onderzoeksrapport

2. Abstract

Dit onderzoeksrapport geeft een antwoord op de rijzende vraag naar beroepsoriëntatie bij jongeren van het 5^e, 6^e en 7^e jaar secundair onderwijs. Wat betekent een beroep voor hen? Welke beroepen willen zij uitoefenen en waarom? Met welk statuut? Zijn ze van plan hogere studies te beginnen? Wat zijn hun angsten wat hun professionele toekomst betreft? En hun dromen? Hun projecten? Wie of wat kunnen hen helpen om een betere keuze te maken? 1011 leerlingen, zowel Franstalig als Nederlandstalig, uit het 5^e, 6^e en 7^e secundair onderwijs vulden de vragenlijst klassikaal in. Het rapport is gestructureerd in vier delen: 'het profiel en de attitudes van jongeren', 'jongeren en hun beroep', 'de angsten, passies en dromen van jongeren' en 'de entourage en omgeving van jongeren'.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Werk
Trefwoord(en)	Arbeidsethos, jobperceptie

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	DREAM Programma Bd Brand Whitlock 2 1150 Brussel Tel: 02/739.38.68 Fax: 02/739.38.63 ICHEC Brussels Management School Bd Brand Whitlock 2 B-1150 Bruxelles (Belgique) Tél : 02/739. 37.11

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Profiel en attitudes van jongeren Wat zijn de attitudes van jongeren ten opzichte van het werk? Welke waarden vinden jongeren belangrijk? Jongeren en hun beroep Hoe omschrijven ze het woord 'beroep'? Voelen ze zich meer aangetrokken door manueel of intellectueel werk? Hebben ze een idee van het beroep en de functie die ze later wensen uit te oefenen?
-----------------	---

	In welke activiteitensectoren zien ze zich later werken? Welke beroepen spreken hen aan? Wat zijn de voornaamste redenen waarom ze een beroep kiezen? Welk statuut overwegen ze? Zijn ze van plan verder te studeren na het secundair onderwijs? De angsten, dromen en passies van jongeren Wat zijn hun angsten betreffende hun professionele toekomst? Hoe omschrijven ze hun droomjob? Hebben ze passies? Hoe stellen ze zichzelf voor binnen 20 jaar? De entourage en omgeving van jongeren Hoeveel mensen uit hun persoonlijke entourage zijn volgens hen gepassioneerd door hun beroep? Welke elementen beïnvloeden hun professionele keuzes? Op wie doen ze een beroep om professionele keuzes te maken? Hoe zeker voelen ze zich bij het idee dat ze hun professionele toekomst moeten overwegen? Welke personen zouden een actieve rol moeten spelen in hun professionele oriëntatie? In welke mate voelen ze zich voorbereid op hun professionele toekomst? Welke activiteiten worden door de scholen en hun leerkrachten georganiseerd om de jongeren te helpen om hun professionele toekomst te bepalen? En welke activiteiten wensen de jongeren?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Kwantitatief onderzoek met schriftelijke enquête (gesloten vragen)
Onderzochte groep	1011 leerlingen uit het 5 ^e , 6 ^e en 7 ^e leerjaar uit 52 secundaire scholen in België vulden de vragenlijst in. Leerlingen uit het aso, tso, bso en kso in de Vlaamse Gemeenschap en leerlingen uit ‘général de transition’, ‘technique de transition’, ‘technique de qualification’ en ‘professionnel de qualification’ in de Frans Gemeenschap.
Bereik	Nationaal (België)

7. Resultaten

Profiel en attitudes van jongeren ten opzichte van het werk	55% van de jongeren beweert een idee te hebben van het beroep of de functie die hij/zij wil uitoefenen. Er is wel degelijk sprake van een idee, dat wil zeggen een niet precies beeld. Wanneer de jongeren gevraagd wordt om concreter te zijn en de beroepen van hun keuze te omschrijven, geven ze vreemde of vage antwoorden in de trant van “Ik zal wel iets doen in...”. Een interessant feit hierbij is dat de sectoren die meisjes kiezen vrij logisch verschillen van deze die de jongens noemen. De meisjes kiezen meer voor sterk relationele en waardenoverbrengende sectoren: onderwijs, kunst, sociaalhumanitaire sector, gezondheidszorg, handel en communicatie. De jongens richten zich op sectoren waarin ze erkenning vinden door hun knowhow te laten gelden: informatica/multimedia, sport, bouw, kunst, industrie/mechanica en economie/financiën. Het idee over het beroep is vaag omdat de jongeren de redenen waarvoor ze bepaalde sectoren afwijzen niet duidelijk aangeven. De aangehaalde redenen zijn veeleer persoonlijk (Ik houd ervan – Ik houd er niet van) dan structureel, d.w.z. verbonden aan de inhoud van de activiteit.
Jongeren en hun beroep	Hun verwachtingen ten opzichte van een beroep kunnen de jongeren preciezer formuleren. Hun beroep moet hen veel autonomie, gevarieerde contacten en verantwoordelijkheid toelaten. De wens tot autonomie laat zich ook voelen in de keuze van het statuut. Meer dan 1 op 2 jongeren overweegt zelfstandige of bestuurder-werkgever te worden. Deze vaststelling weerspiegelt een behoefte aan autonomie en erkenning als individu. De jongeren die voor zichzelf een toekomst als werknemer vooropstellen vragen autonomie, maar geen isolement, aangezien ze contacten belangrijk vinden.

	De droomjob is m.a.w. een zich ontwikkelend beroep (gevarieerd, niet routineus, fascinerend, beantwoordend aan een droom), goed betaald, met contacten en in een goede werksfeer. Jongeren beschouwen hun toekomstig beroep als een manier om geld te verdienen en hun gezin te onderhouden, en vervolgens als een manier om hun passie te realiseren, maar absoluut niet als een verplichting, een opgave of een last. Ze maken hun professionele keuzes op basis van de overeenstemming van het beroep met hun bekwaamheid en hun passies, en niet op basis van de stabiliteit, zekerheid of eenvoudigheid van het beroep. Om hun professionele doelstellingen te bereiken, zijn de jongeren bereid tot hogere studies (72%), permanente bijscholingen en tot de nodige hoeveelheid werk, met respect voor het evenwicht ten opzichte van het gezinsleven. Waar ze zich in verband met het werk het minst zorgen over maken, zijn de praktische modaliteiten: uurroosters, hiërarchie, hoeveelheid werk, ... In die zin blijken ze flexibel te zijn, en vrezen ze geen beperkingen.
De angsten, passies en dromen van jongeren	De jongeren zijn vrij zeker van hun persoonlijke capaciteiten (om alleen of in groep te werken), en van hun professionele toekomstplannen (67% voelt zich zeker; 1 op 2 maakt zich zorgen). De grote meerderheid (bijna 8 op 10 jongeren) voelt zichzelf goed tot zeer goed voorbereid op zijn/haar professionele toekomst. Dit zelfvertrouwen is beduidend groter dan het algemene vertrouwen in de toekomst. De meningen zijn hier verdeeld: 50% voelt zich zeker wat zijn/haar toekomst betreft, 50% is onzeker of heeft geen mening. De belangrijkste angsten van jongeren met betrekking tot hun professionele toekomst zijn de volgende: werkloosheid, zijn/haar droom of passie niet kunnen waarmaken, een slechte werksfeer, niet voldoende geld verdienen, niet capabel zijn, niet aan de eisen kunnen voldoen. Deze angsten vertalen zich in de functies van een beroep: de jongere financieel laten (over)leven, aangename contacten hebben, zijn/haar persoonlijke capaciteiten demonstreren en ontwikkelen. Het langetermijndoel (binnen 20 jaar) van jongeren is een beroep uit te oefenen dat hen altijd evenveel boeit, hen een zeker financieel gemak geeft en een uitgebreid gezin toelaat: een vrij optimistische maar klassieke visie.
De entourage en omgeving van jongeren	Om hen te helpen bij het maken van beroepskeuzes, zullen niet de adviezen van de ouders, noch dat van de leerkrachten, vrienden of oriëntatiespecialisten de keuze werkelijk beïnvloeden, maar wel de concrete contacten op het terrein. 1 op 2 jongeren beweert dat de ontmoetingen met mensen die werken in de sector die hen interesseert, hun keuze zeker zullen bepalen. Ze willen het advies van praktijkmensen, mensen met ervaring, om zich een concreet idee te vormen van het beroep of de functie die ze van plan zijn uit te oefenen. Het is dus de professionele ervaring die telt: deze van anderen, maar ook deze die de jongere zelf heeft opgedaan tijdens stages en studentenjobs. De jongeren wensen bovendien dat scholen, binnen het kader van de acties voor beroepsoriëntatie die ze op touw zetten, contacten met mensen uit het professionele terrein vergemakkelijken. De 6 prioritaire acties die ze graag georganiseerd zouden zien zijn in volgorde van belangrijkheid: ontmoetingen met beroepsmensen buiten de school, bezoeken om bedrijven te ontdekken, bezoeken aan hogescholen en universiteiten, stages, ontmoetingen met beroepsmensen op school. Er is een dichotomie tussen wat de jongeren wensen en de activiteiten die de scholen nu voorstellen, namelijk ontmoetingen met leerlingenbegeleiders (CLB-consulenten) en stages (vooral in het beroepsonderwijs).
Soort beroep	Het is tenslotte interessant te weten dat manuele beroepen niet afgewezen worden, aangezien bijna 1 op 2 jongeren zich veeleer aangetrokken voelt tot een manueel dan tot een intellectueel beroep.
Geslachtsverschillen en regionale verschillen	Globaal gezien brengt de analyse enkele grote verschillen tussen mannen en vrouwen aan het licht. Op regionaal niveau is er echter geen beduidend verschil. De Brusselse, Vlaamse en Waalse jongeren zijn ten opzichte van de meeste criteria gelijklopend.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/